

Ekologiczna Gmina Województwa Małopolskiego po raz drugi

tekst: Andrzej Żwawa

10.11 w siedzibie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie odbyło się oficjalne ogłoszenie wyników i podsumowanie II edycji Konkursu „Ekologiczna Gmina Województwa Małopolskiego” organizowanego przez WFOŚiGW w Krakowie.

W czasie konferencji prasowej Prezes WFOŚiGW Krzysztof Bolek stwierdził, że zasady konkursu pozostały niezmiennione, co daje stającym w szranki jasność. Konieczność stabilności zasad to rzecz, którą zawsze podkreślały także pozarządowe organizacje ekologiczne z Małopolski.

Prezes zwrócił jednak uwagę, że w tym roku przeznaczono na nagrody aż 300 tys. zł w porównaniu do 200 tys. w pierwszej edycji. Niestety wzrost ilości gmin, które stanęły do konkursu nie jest tak imponujący. Wynosi on 47 w porównaniu do 44 w pierwszej edycji, co wobec liczby 182 małopolskich gmin jest niepokojące. Nie znaczy to jednak, że każda gmina, która z jakichś powodów nie zdecydowała się wypełnić ankiety konkursowej, ma powody do wstydu. Prezes wymienił gminę Kraków, w której – po uruchomieniu w tym roku nowej oczyszczalni – 100% ścieków jest oczyszczana zgodnie z normami UE.

Oczywiście najważniejsi na spotkaniu byli laureaci nagrody (wymienieni niżej). Prezes zauważył, że zeszłorocznymi liderzy utrzymali pozycję a nawet jeszcze bardziej zdystansowali pozostałych kontynuując dotychczasowe projekty oraz wprowadzając nowe. Organizacje ekologiczne zwracały uwagę WFOŚ także i na konieczność kontynuacji i systematycznego prowadzenia działań dotyczących ochrony środowiska.

Na moje pytanie o działania angażujące społeczność lokalną pan Mieczysław Bień, Prezydent Miasta Tarnowa, które po raz drugi otrzymało nagrodę w kategorii „eduka-

cja ekologiczna i ochrona przyrody”^{*)}, wymienił konkursy na najładniejszy balkon oraz regularne (organizowane także na wiosnę, nie tylko jesienią) akcje sprzątanía, w których biorą udział mieszkańcy „od przedszkola do Opola”.

Burmistrz Gminy Sułkowice Józef Mardaus (nagroda w kategorii „ochrona powierzchni Ziemi”) pochwalił swych mieszkańców za zaangażowanie w segregację odpadów w systemie „u źródła”.

Burmistrz Gminy Brzesko Jan Musiał (nagroda w kategorii „ochrona wód”) podkreślił udział w kosztach budowy kanalizacji samych mieszkańców oraz jednego z brzeskich stowarzyszeń jak i zaangażowanie komitetów mieszkańców.

Wiceprezes WFOŚ Jan Wieczorkowski zwrócił uwagę na nową możliwość dofinansowania przez Fundusz nie tylko budowy kanalizacji, ale i wodociągów, o ile są budowane wraz z kanalizacją.

Burmistrz Gminy Sucha Beskidzka Stanisław Lichosyt, która w tym roku otrzymała nagrodę w kategorii „EKO PRIX”, a zeszłym roku w kategorii „ochrona powierzchni Ziemi”^{*)}, zapytany przez red. Edwarda Garścię („Aura”) o praktykę „ekologii gminnej” (palenie odpadów w piecach, wypalanie traw, wycinanie drzew) przyznał, że faktycznie wiele jest do zrobienia w zakresie edukacji obywateli. Za przykład podał swoją akcję wieszania plakatów z hasłem „palenie plastików to barbarzyństwo”.

Jeden z gości przypomniał, że nowe przepisy nie pozwalają gminom dopłacać do selektywnej zbiórki odpadów!

Więcej szczegółów o Funduszu i o nagrodzie w poniższych informacjach prasowych.

^{*)} Andrzej Żwawa, *Ekologiczna Gmina Województwa Małopolskiego*, ZB 2 (216)/2006, s. 12, zb.eco.pl/zb/216.

Prezydent Miasta Tarnowa Mieczysław Bień prezentuje czek otrzymany od Prezesa WFOŚiGW Krzysztofa Bolka

Po raz drugi z inicjatywy WFOŚiGW w Krakowie został rozpisany konkurs na Ekologiczną Gminę Województwa Małopolskiego adresowany do gmin Małopolski. Ocenie konkursowej poddano działalność samorządów w zakresie ochrony środowiska w r. 2005 i do 30.6.2006 (poprzednia edycja obejmowała osiągnięcia samorządu w latach 2003 – 2004). Warunkiem uczestnictwa w konkursie było wypełnienie ankiety. Gminy mogły się pochwalić wykorzystaniem gminnego funduszu ochrony środowiska, liczbą mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów, posiadaniem prawnie uregulowanego składowiska odpadów, stopniem skanalizowania gminy, wielkością środków zewnętrznych pozyskanych na realizację zadań proekologicznych itp. Pula nagród wyniosła 300 tys. złotych (w I edycji 200 tys. zł).

W konkursie wzięło udział 47 samorządów spośród 182 (w I edycji 46). Po analizie i weryfikacji przedstawionych ankiet Fundusz wybrał najlepsze gminy w następujących kategoriach:

- w kategorii „EKO PRIX” – Gmina Sucha Beskidzka – 100 tys. zł,
- w kategorii „ochrona wód” – Miasto i Gmina Brzesko – 75 tys. zł,
- w kategorii „ochrona powierzchni Ziemi” – Gmina Sułkowice – 75 tys. zł,
- w kategorii „edukacja ekologiczna i ochrona przyrody” – Miasto Tarnów – 50 tys. zł.

Przy ustaleniu najlepszych samorządów wzięto pod uwagę w szczególności wskaźniki:

w kategorii „EKO PRIX” – suma punktów uzyskanych w poszczególnych kategoriach tj.:

- wykorzystanie gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w % (stan na 31.12.2005 r. i 30.06.2006 r.),
- liczbę mieszkańców objętych zbiórką odpadów w stosunku do całkowitej liczby mieszkańców w %,
- liczbę mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów w stosunku do całkowitej liczby mieszkańców w %,
- prawnie uregulowane składowisko odpadów – pojemność składowania w m³ i okres eksploatacji pozostały do zamknięcia składowiska,
- istniejące zakłady segregacji i przerobu odpadów (zdolność przerobowa np. sortownie, spalarnie, kompostownie itp.),
- udokumentowany procent odpadów komunalnych podlegający odzyskowi,
- stopień redukcji BZT₅ ścieków oczyszczanych,
- zwiększenie przepustowości istniejącej oczyszczalni ścieków lub budowa nowej,
- procent skanalizowania gminy (liczba mieszkańców objętych kanalizacją / całkowita liczba mieszkańców),
- procent ścieków oczyszczonych w stosunku do ścieków wytworzonych,
- wydatki (wykonanie) poniesione na inwestycje w zakresie ochrony środowiska,
- wydatki (wykonanie) poniesione na ochronę przyrody i edukację ekologiczną,

- sumę wydatków budżetowych gminy w poszczególnych latach (wg sprawozdania budżetowego),
- pozyskane środki z WFOŚiGW w Krakowie na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska (dotacje, pożyczki i kredyty wg zawartych umów),
- uzyskane decyzje dotyczące przyznania środków z funduszy europejskich (program, zadanie, kwota dotacji),
- pozostałe pozyskane zewnętrzne środki na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska (dotacje, pożyczki i kredyty wg zawartych umów),

w kategorii „ochrona wód”:

- procent skanalizowania gminy (liczba mieszkańców objętych kanalizacją / całkowita liczba mieszkańców),
- procent ścieków oczyszczonych w stosunku do ścieków wytworzonych,
- stopień redukcji BZT₅ ścieków oczyszczanych,
- zwiększenie przepustowości na istniejącej oczyszczalni ścieków lub budowa nowej,
- wydatki poniesione na inwestycje w zakresie ochrony środowiska.

w kategorii „ochrona powierzchni Ziemi”:

- liczba mieszkańców objęta zbiórką odpadów w stosunku do całkowitej liczby mieszkańców w %,
- liczbę mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów w stosunku do całkowitej liczby mieszkańców w %,
- prawnie uregulowane składowisko odpadów – pojemność składowania i okres eksploatacji pozostały do zamknięcia składowiska,
- istniejące zakłady segregacji i przerobu odpadów,
- udokumentowany procent odpadów komunalnych podlegający odzyskowi.

w kategorii „edukacja ekologiczna i ochrona przyrody”:

- suma punktów za prowadzone działania w zakresie edukacji ekologicznej i ochrony przyrody oraz wydatki poniesione na ochronę przyrody i edukację ekologiczną.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie dziękuje wszystkim samorządom, które wzięły udział w konkursie i zaprasza do korzystania ze środków Funduszu.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej posiada osobowość prawną wynikającą z ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 czerwca 2001 r. (Dz. U. z dnia 20 czerwca 2001 r.) (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. nr 129 poz. 902). W rozumieniu przepisów o finansach publicznych jest funduszem celowym, prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z posiadanych środków (uzyskanych wpływów) wydatki na finansowanie swoich ustawowych zadań.

Struktura wewnętrzna funduszu zbliżona jest do organizacji spółek kapitałowych, posiada swoje organy, którymi są: Rada Nadzorcza oraz Zarząd Funduszu.

Przychodami funduszu są przede wszystkim wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych, zwroty spłat z wcześniej udzielono-

nych pożyczek i zyski z działalności finansowej na aktualnie wolnych środkach.

Celem działania Funduszu jest gromadzenie środków służących finansowaniu ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zadaniem Funduszu jest przede wszystkim przeznaczenie środków na:

- edukację ekologiczną, propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie państwowego monitoringu środowiska, innych systemów kontrolnych i pomiarowych,
- podejmowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej (w tym obiektów i urządzeń i ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej),
- przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody (w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień oraz parków),
- realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,

- wspieranie przeciwdziałania zanieczyszczeniom (w tym ochronę powietrza i wód),
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie proekologicznych firm transportu oraz niektórych działań z zakresu rolnictwa ekologicznego.

Dokładne określenie zadań, które mogą być finansowane ze środków Funduszu zawiera Ustawa *Prawo ochrony środowiska*, a szczegółowe zasady gospodarki finansowej – przepisy wykonawcze.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Krakowie
ul. Kanonicza 12
31-002 Kraków
tel. 012 422-94-90; tel./fax 012 422-30-46
e-mail: biuro@wfos.krakow.pl
wfos.krakow.pl

MILANÓWEK MIASTO – OGRÓD

– pionier selektywnej zbiórki odpadów

tekst: Jerzy Wysocki
Burmistrz Miasta Milanówka

Milanówek – miasto zieleni, jedwabiu, zabytkowych willi, licznych pomników przyrody. Miasto pełne uroku, niepowtarzalnej aury, żyjące własnym, zwykle niezbyt spiesznym rytmem. Warunki środowiska przyrodniczego, piaszczysty grunt, głęboko zalegające wody gruntowe, bogate zalesienie i zadrzewienie, korzystny mikroklimat powoduje, że wiele osób chciałoby zamieszkać tu na stałe.

Zachowanie oryginalnego krajobrazu miejscowości stanowi o niepowtarzalnym charakterze miasta. Zrównoważony rozwój środowiska w Milanówku jest jednym z priorytetowych celów miasta, za tym idzie zadowolenie i satysfakcja mieszkańców.

Milanówek z każdym rokiem rozwija się, a przy tym nie traci swojego niepowtarzalnego charakteru i uroku. Rozwój demokracji lokalnej i samorządność stwarza szansę na ukształtowanie bardziej zrównoważonego i harmonijnego programu rozwoju miasta. Od wielu lat ratuje się walory przyrodniczo krajobrazowe i architektoniczne przy realizacji bardzo potrzebnych inwestycji o niewielkim czy prawie żadnym oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze.

W celu ochrony unikalnych walorów przyrodniczych Milanówka oraz kształtowania świadomości ekologicznej mieszkańców z zakresu prawidłowej gospodarki odpadami **od 1993 r., na terenie miasta Milanówka funkcjonuje z dużym powodzeniem system selektywnej zbiórki od-**

padami. W tym czasie do systemu przystąpiło 3500 gospodarstw domowych w zabudowie jednorodzinnej i z każdym dniem liczba ta wzrasta.

Mieszkańcy zabudowy jednorodzinnej segregują odpady do kolorowych worków a w wielorodzinnej do kolorowych pojemników. co roku przybywa gospodarstw domowych segregujących odpady u źródła. W Milanówku segreguje się makulaturę, złom, plastik, szkło, tetra paki, odpady organiczne, odpady wielkogabarytowe, opony, odzież używaną i tekstylia a od kilku lat także odpady niebezpieczne, przeterminowane leki, świetlówki, baterie, przepracowane oleje, akumulatory, zużyty sprzęt RTV i AGD. To wszystko w Milanówku stało się już obowiązującą normą.

Miasto Milanówek przekazuje posegregowane odpady firmie AMINEX. Przedmiotem działania firmy Aminex jest gospodarka odpadami ze szczególnym uwzględnieniem recyklingu surowców wtórnych. Na terenie Milanówka firma Aminex świadczy usługi w zakresie odbioru odpadów posegregowanych w kolorowych workach (system obejmujący zabudowę jednorodzinna) oraz z kolorowych pojemników ustawionych przy zabudowie wielorodzinnej.

Firma Aminex posiada własną bazę, gdzie następuje oczyszczanie i sortowanie odpadów na poszczególne frakcje po czym odpady przekazywane do ponownego przetworzenia.

- makulatura jest przekazywana do papierni,
 - szkło do huty szkła,
 - tworzywa sztuczne są przekazywane producentom opakowań,
 - złom do huty,
 - odpady organiczne dostarczane są do Miejskiej Kompostowni w Grodzisku Mazowieckim.
- Dzięki selektywnej zbiórce odpadów mamy pozytywne efekty takie jak:
- co roku jest więcej zagospodarowanych surowców wtórnych (papier, szkło, tworzywa sztuczne, złom, odpady organiczne,)
 - co roku jest mniej odpadów trafia na wysypiska,
 - mniej zaśmiecanie są tereny ogólnodostępne.

Milanowskie rady na wszystkie odpady

W tym roku trzeci wrzesnia był świętem Miasta – Ogrodu. W czasie Dnia Milanówka poświęconego segregacji odpadów odbył się całodzienny festyn pod hasłem „Milanowskie rady na wszystkie odpady”. Hasło przewodnie tegorocznego festynu to jedno z założeń programowych miasta na najbliższe lata, bowiem w Mieście – Ogródzie **należy segregować wszystkie odpady**.

Festyn z okazji Dnia Milanówka miał na celu dalsze pogłębienie zainteresowania problematyką ochrony środowiska tak dzieci i młodzieży, jak i dorosłych. Odbyły się konkursy i spotkania pod hasłem „Milanowskie Rady na wszystkie odpady”, konkurs na najlepsze hasło „Milanówek znany w świecie – segreguje swoje śmieci”, konkurs sprawnościowy „Segregujemy odpady” pod patronatem firmy AMINEX, konkurs plastyczny „Ekologiczny Milanówek”, projekcja filmu „Ekologia w Milanówku”. Wszystko to przeplatane zawodami sportowymi (m.in. III Mistrzostwa Polski w Skokach Rowerowych) i atrakcyjnymi występami muzycznymi. Znany satyryk Paweł Dłużewski – mieszkaniec Milanówka – zaprezentował program rozrywkowy pod hasłem „Segreguję śmieci dla zdrowia naszych dzieci”.

Wrześniowy termin imprezy, kiedy przypada tradycyjny już Dzień Sprzątania Świata (w którym Milanówek uczestniczy od lat) zapewne przyczyni się do wzrostu świadomości proekologicznej.

Można mieć nadzieję, że Milanówek XXI wieku dla wielu gmin stanie się dobrym przykładem permanentnego działania na rzecz środowiska.

Kształtowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców

Od lat samorząd lokalny, w bliskiej współpracy ze szkołami i placówkami wychowania pozaszkolnego, podejmuje różnorakie działania, mające na celu uświadamianie zagrożeń jakie dla środowiska człowieka niesie współczesna cywilizacja i w związku z tym podejmuje odpowiednie kroki w celu kształtowania nawyków selektywnej segregacji odpadów, poczynając od przedszkolaków a kończąc na dorosłych mieszkańcach miasta. W przedszkolach i pierwszych klasach szkół podstawowych organizowane są spacerki ekologiczne, w czasie których wychowawcy zwracają uwagę na konieczność troski o środowisko, wskazując gdzie znajdują się uliczne kosze, do których należy wrzucać odpadki. W starszych klasach szkół podstawowych co roku organizuje się pogadanki, konkursy, których finał ogólnomiejski organizowany jest pod patronatem burmistrza przy współpracy z firmą AMINEX. Finałowi – z udziałem dzieci i rodziców – towarzyszą występy artystyczne, prezentacja dorocznej wystawy – dorobku młodych artystów plastyków na tematy ekologiczne i wreszcie rozdanie nagród dla wyróżniających się w tych działaniach dzieci i nauczycieli.

W ostatnich miesiącach powstał atrakcyjny film poświęcony potrzebie selekcjonowania odpadów i ukazujący jak praktycznie przebiega realizacja tej idei na terenie Milanówka (wspomniany film „Ekologia w Milanówku”). Film jest kolejnym elementem edukacji proekologicznej, a projekcjom filmu towarzyszą kolejne konkursy aktywizujące dzieci i młodzież na rzecz troski o środowisko.

W oparciu o obserwacje nauczycieli, samorządowców, pracowników Referatu Ochrony Środowiska i funkcjonariuszy Straży Miejskiej można stwierdzić, że świadomość potrzeby stałej troski o środowisko w Milanówku wciąż rośnie i przynosi to zauważalne wyniki.

Więcej o Dniu Milanówka podano na stronach internetowych miasta: www.milanówek.pl, a także na stronach WWW Towarzystwa Miłośników Milanówka: tmm.net.pl. Obszerny folder informacyjny o mieście znajduje się pod adresem: www.milanówek.pl/pliki/folder_2004.pdf. Zainteresowanym naszą działalnością na rzecz środowiska służymy dalszymi informacjami osobiście lub pod tel. 022 758-30-61 wew. 221, 212 od poniedziałku do piątku w godz. 8⁰⁰ – 16⁰⁰.

Od red.

Jedną z cech organizacji ekologicznych jest bycie o krok do przodu względem „mainstreamu”. Nierzadko przypada nam rola sumienia dla biznesu czy urzędników czy wręcz wyrzut sumienia całego społeczeństwa. Rolą prasy, czwartej władzy, jest patrzeć na ręce elit. Często zaś świat widziany z dołu jest różny od widzianego z góry.

Prosimy więc czytelników, zwłaszcza z opisanych w tym dziale miejscowości, o własne opinie i refleksje nt. stanu środowiska i działań władz na ich terenie.